

1893 - 1963
70-й РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ ОВОСМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"СВОБОДА", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
YICOR: HENDERSON 5-8740
Тел.: 3 Нью-Йорку:
BARCLY 7-4125
YICOR: BARCLY 7-5337

РІК LXX Ч. 76 ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО-ЙОРК. СЕРЕДА, 24-го КВІТНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 24, 1963 No. 76. VOL. LXX.

ЗДА ДОМАГАЮТЬСЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЕМБАРГА ПРОТИ КУБІ

Вашингтон. — Високі американські урядовці заявили 23-го квітня, що ЗДА приготувалися до того, щоб запропонувати Організації Американських Держав економічне ембарго проти Куби. Оди однісна заборона торгівлі мусла б причинитися до того, що скорше був би знищений режим комуніста Фідела Кастра. Під час ембарга можна продавати Кубі тільки харчі і ліки, щоб не шкодити здоров'ю кубинського населення. В урядових колах здають собі справу з того, що економічне ембарго мало б більше психологічне, як економічне значення, бо і тепер є дуже мала торгівля латиноамериканських країн із Гаваною. Технічно ця справа мала б бути переведена таким способом: ЗДА мали б на основі восьмиго пункту порозуміння із січня 1962-го року в Пунта-дель-Есте домагатися економічного ембарга, бо згаданий договір виключав Кубу із міжамериканської політичної і економічної системи тому, що Куба є під впливом міжнародного комунізму. На основі цього договору можна буде домагатися припинення торгівлі з Кубою, з головною угодою до товарів, які мають стратегічне значення. Уряд сподівався, що СССР забере свої війська з Куби без нових економічних санкцій, але це досі не сталося, і тому треба покористуватися економічним ембарго. ЗДА є схильні допомогти кубинським втікачам, але вони мусять об'єднатися в одній організації. І так комуністичні прокуратор Роберт Кеннеді з радіома і телевізійному інтерв'ю заявили, що кубинські втікачі повинні об'єднатися в одній організації, яка могла б говорити "одним голосом" та втрутитися зв'язки з американським урядом і з іншими американськими державами. На думку головнопрокуратора це було б важливим кроком до того, щоб можна було прогнати з Куби комуністів. Але Роберт Кеннеді не сказав, що одна спільна організація кубинських втікачів зможе дістати статус дипломатичного тіла. Та все таки головний прокуратор підкреслює, що представники об'єднаної кубинської еміграції "могли б вести важливі розмови з урядами", і що ті "дискусії могли б довести до кращих результатів, ніж мали ми їх в минулому". Роберт Кеннеді назвав "нещасливим" фактом те все, що зробив досі голова Кубинської Революційної Ради д-р Хосе Міро Кардона, який зрештешував із головами та осканжів Президента в тому, що не дотримува обіцянки та не переші нової інвазії проти Куби. З урядових кол заперечили твердження, що Президент склав таку обіцянку. Кубинську проблему обговорював в телевізійному інтерв'ю провідник сенатської більшості, сен. Майк Менсфілд, який пропустив 4-пунктову програму: 1) Визнання ексклюзивного кубинського уряду, але кубинські втікачі мали б об'єднатися, бо їх є аж 12 груп, які ведуть нескордировану акцію; 2) Організація Американських Держав мала б перевести на Кубу, подібно, як це було в 1960-му році проти Домініканської Республіки; 3) Треба не допустити, щоб агенти Кастри їздили між Гаваною та іншими американськими державами; 4) Організація Американських Держав повинна діяти, а не "ухвалювати резолюції та декларації" — домагася сенатор Менсфілд. 22-го квітня Кастро звільнив 24-го американця, які досі були заарештовані на Кубі. У ЗДА звільнено трох заарештованих кубинців, і одного кубинського американця, які були заарештовані та засуджені за злочини саботажу, а один із них Франсіско Моліна дель Ріо в 1959-му році збив був 9-річну дівчину під час протикастрової демонстрації.

Генерал Клей рекомендує зменшення закордонної допомоги

Вашингтон. — Емеритованний генерал Л. Д. Клей, зіставляючи в Палаті Конгресу закордонних Справ, пропонував, щоб Конгрес більше зменшив суму призначену на допомогу закордонним державам. Президент Кеннеді запропонував був витрати на закордонну допомогу в сумі \$4 900 000 000. Президентська Комісія для скріплення безпеки вільного світу, очолювана ген. Клеем, після вивчення справи закордонної допомоги, рекомендувала Президенту що до допомоги значно поменшити, і Президент пропонує в цій справі новий проєкт, пропонує витрати тільки \$4 500 000 000. Тепер ген. Клей рекомендує, що ту суму можна б ще зменшити на \$300 000 000. Цього року витрати на закордонну допомогу становили 3 900 000 000 дол. Але бюджет, звичайно, це більше зменшує Комісія Витратів, яка визначає бюджетові позиції, що їх дійсно може видати державна скарбниця.

Сталевари домагатимуться збільшення заробітної платні

Вашингтон. — В господарських колах рахуються з тим, що внаслідок збільшення ціни на сталь сталевари при нових переговорах про контракт про працю будуть домагатися більшої заробітної платні. Голова спілки Об'єднаних Сталеварів Америки Дейвід МекДоналд вже конферував із провідними діячами очолюваної ним спілки про те, яку стратегію застосувати в найближчих переговорах. Президент Кеннеді на зборах Товариства Часописних Редакторів висловив надію, що і власники сталеварень і провідники Спілки Сталеварів діятимуть в інтересі цілої країни, і не доведуть до того, щоб були змагання між цим і більшими цінами на сталь і збільшуваними заробітними платнями. МекДоналд має за завдання пізнати в найближчому часі, як власники сталеварень ставились б до домагання робітників більшої платні.

В АМЕРИЦІ

- Мистецький куратор Вілго Дому Вільям Валдер звитує, що пани Кеннеді передкорували всі кімнати на першому поверсі Вілго Дому і тепер має докінчити зміни в декоративних кімнатах на другому поверсі. В кімнатах першого поверку введено великі зміни в убелюванні таких кімнат: Зеленої, Східної, Спальної, Червоної та в кімнатах Державного прийняття і Дипломатичних відвідин.
- Каліфорнію називають "найбільше релігійним штатом ЗДА, бо там майже 500 000 осіб живуть "на колесах", це значить в авто-трейлерів або в

КЕРІВНИКИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ІНФОРМУЮТЬ РЕДАКТОРІВ ПРО СИТУАЦІЮ В СВІТІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ РОЗВИТКУ

Вашингтон. — У понеділок і вівторок 22 і 23 квітня тут у Державному Департаменті відбулася чергова конференція для редакторів американської преси і радіокомментаторів, під час якої керівники американської політики з'ясували теперішнє положення в світі та можливості його дальшого розвитку. Конференція лише частинно є публічна, бо тільки деякі з доповідачів говорять з дозволом відкритися на їхні слова і заявляти. Інші говорять для інформації без права покликати на їхні заяви і ствердження.

Ситуація серйозна, але не безнадійна

Факт, що тепер світ є далі поділений на два протилежні табори та що ці табори нагромадили величезну кількість зброї, виключно з атомовою зброєю масового знищення, завжди становитиме велику загрозу, як це доводилося зв'язувати з Кубою. Але ці події водночас доказують про наявність певної дози почуття відповідальності також по другому боці, а це дає надію, що ситуація не вийде з-під контролю. Тим часом Куба все ще є однією з головних проблем в американській зовнішній політиці, хоч ситуація від жовтня мин. року повожно змінюється. Остання акція ЗДА відносно рейдів кубинських втікачів була подітована рішучею утримати розвиток подій в руках уряду, а не провідників груп.

В Ляосі не так страшно, як виглядає

Останні вісті про посилення напруженості і відношу вості

Заприсяжено новий канадський уряд прем'єра Лестера Пірсона

Оттава. — 22-го квітня в будинку уряду заприсяжено 14-го канадського прем'єра ліберала Лестера Бовлеза Пірсона, а пізніше і його кабінет, який складається з 24-ох членів. Зараз після заприсяження новий прем'єр заявив, що негайно почне здійснювати ті обіцянки, які склав під час виборчої кампанії. В новому кабінеті є кілька давніх партійців, але в більшості члени кабінету, — це молоді люди, які мають довший досвід в своїх ділянках. 60-річний Пол Марш, колишній член кабінету Луїса Ст. Лорена — став міністром закордонних справ; міністром фінансів є Волтер Гордон; міністром оборони — Пол Геллаер; оборонної продукції — Чарльз М. Дрорі; торгівлі — Мічелл Шарп; здоров'я і добробуту — Юлія Лямарш. Пірсон змінив число членів кабінету. Парламент має зібратися 16-го травня і має затвердити ці зміни. Важливі справи, якими має

ДОПОВІДЬ ПРО УКРАЇНЦІВ І ЇХ ВКЛАД В РОЗВИТКІ СУТІ СССР

Нью-Йорк. — Український Студентський Гурток при Рутгерс Університеті влаштує в середу, дня 24-го квітня, о 8 го, о год. 12-й вполудне доповідь Стефана Хемича, члена Факультету Слов'янського Відділу при Колумбійському Університеті в Нью-Йорку, на тему: "Вклад українців в американське розуміння суті СССР". Доповідь відбудеться в кімнаті 4. 209 при 40 Ректор Стріт у Нью-Йорку. Н. Дж. (три блоки від автобусового двірця Паблік Сервіс, Брод Стріт і Реймонд Бульвар). Після доповіді буде дискусія.

ПОЖЕЖА ЛІСІВ В СТЕПІН НЬО ДЖЕРСІ

В багатьох повітах стейту Нью Джерсі як також Стейт Айленд, Н. Н., горять уже кілька днів ліси. Пожежа знищила до понад 500 мешканців та індустріальних будинків. Деякі осіб згинуло і багато є поранених. На фото: Спалена вогнем індустріальна ділянка міста Бейон, Н. Дж.

Комуністичний Китай скидає вину за війну в Ляосі на Америку

Гонг Конг. — Комуністичний прем'єр Чу Ен-лай з прикметним комуністичним закордонній політиці цинізмом заявив в промові за одним бенкетом в Пейпінгу в минулу неділю, що це З'єднані Держави, підбурили та зааражували "недавні" політичні вбивства" в Ляосі та наступні бої в т. зв. Доліні Жарр, де комуністичні війська у тридцятихому наступі здобули на невтральному військовому ключевих стратегічних місцевостей і позицій. Чу Ен-лай промовчав, очевидно, що без згоди, як навіть наказу від Пейпінгу лоські комуністи не були б зважалися на ту останню востну акцію, призначив, що в Ляосі настала "надзвичайно неспокійна і грізна"

Людвіг Ергард від жовтня ц. р. — новий канцлер Західної Німеччини

Бонн. — 56-членна Екзекютива керівної західно-німецької партії Християнських демократів, разом із братньою лаварською партією Християнсько-соціальної Унії, рішила в минулий понеділок після палкої 4-годинної конференції одноголосно, що наступником старого Конрада Аденауера на становищі канцлера Німечки Федеративної Республіки має стати теперішній віце-канцлер і міністер "народного господарств" а в проф. Людвіг Ергард. 86-літній Конрад Аденауер ввесь час вперто і послідовно поборював кандидатуру Ергарда, висуваючи різні аргументи проти нього: що він політично незрілий до такого уряду, що він пов'язаний зав'язу з великим промислом, що господарник не повинен бути канцлером і т. п. Всі ці аргументи розбилися об сильний фронт прихильників кандидатури Людвіга Ергарда. Правда, формально для кандидатури має бути ще затвердження 242-ма послдами названої партії з закладно-німецького парламенту, та чойно після того подадуть. П до відома президентів Гайнріхів Любке і вона стане офіційною. Аденауер назвав кандидатури: міністра закордонних справ Гергарда Шредера, партійного лідера в парламенті Гайнріха фон Брентано і свого найближчого приятеля, міністра без портфелю Гайнріха Кроне. Але Шредер заявив, що він не кандидує і тоді відпали й інші кандидатури. Зате Аденауер застеріг собі, що він урядуватиме ще до жовтня ц. р. Газетні коментатори гадали, що впродовж того пів року старий Аденауер буде намагатися так провалити кандидатуру Ергарда.

Кардинал Міндсенті ще не хоче виїздити з Мадярщини

Відень. — Віденські газети зазначають, що минулотижневі відвідини австрійського кардинала Франца Кеніга в американській амбасаді в Будапешті, в якій від 5 листопада 1956 року перебував кардинал Йосиф Міндсенті, не мали на меті передати будувальний натиск від Папи на названого мадярського кардинала, а тільки перевести з ним широку інформаційну розмову. Обидва названі кардинали — це старі особисті приятелі. Кард. Кеніг — твердить газети — знайшов кардинала Міндсенті в добром здоров'ї. Папа буцім-то залишив до вирішення самому тому мадярському кардиналові, чи і коли він має виїхати з Мадярщини, та на яких умовах. Комуністичний уряд погоджується на його виїзд без небезпек арештування після виходу з американської амбасаді, при чому кардинал Міндсенті мав би бути формально "помилуваний". Кард. Міндсенті ніби погоджується вже на виїзд без права повороту, але не хоче сам просити комуністів помилувати, бо це ривалося б призначенню до виїзду, та хоче перед тим поладати різні справи Католицької Церкви на Мадярщині. Він вимагає, щоб комуністичний уряд спершу погодився з Ватиканом щодо особи наступника Міндсенті на становищі примааса Католицької Церкви та затвердив шість нових списків, а також нових кардиналів, як теж, щоб відхилив різні обмеження і шикани, стосовні до відношення до католицьких духовників.

Нассер і Кастро відвідують Альжир

Альжир. — Альжирський прем'єр Ахмед Бен Белла по відношенню офіційно, що в травні прибудуть до Альжиру два закордонні гості: президент Об'єднаної Арабської Республіки Абдель Нассер та кубинський диктатор Фідель Кастро. Нассер підтримував активно альжирських арабів в їх боротьбі за самостійність проти Франції і має з названим альжирським прем'єром те спільне, що у своїй внутрішній політиці проводить "соціалізм", знадобившись і чужинському приватному власності. — а в закордонній політиці проповідє "невтральності". Згодуються, що Нассер перетягнє Альжир до Федеративного зв'язку з Об'єднаною Арабською Республікою та до спільної політики на Середньому Сході. Знову ж Кастро ревізуватиме Бен Беллу, який в жовтні м. року відвідав був Кубу і там солідаризувався з Кастром у війні, що Америка передає свою базу в Гвантанаму Кубі. Однак згодом Бен Белла, переконавшись, що надто

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ІЗРАЇЛЮ

Берусалим. — Вночі з понеділка на вівторок 23 квітня п. р. помер президент Ізраїлю Цахк Бен Цві. Він мав 78 років і від довгого часу хворів на пістріаку шлунок. В останніх двох днях стан його здоров'я погіршився настільки, що лікарі проголосили його летальний. Бен Цві був радше презентаційною фігурою, бо всю владу насправді виконував прем'єр Давід Бен Гуріон.

СЬОМА ФЛОТА ЗДА НА ВОДАХ СІАМУ У ЗВ'ЯЗКУ З КРИЗОЮ В ЛЯОСІ

Вашингтон. — Деякі, ближче не названі одиниці могутньої американської флоти, стационованої на водах Далекого Сходу, вихали до Сіамської затоки, у зв'язку з погіршеною ситуацією в південно-азійській країні Ляос. Сам Ляос не лежить над Сіамською затокою, але він межує з Сіамом, Камбоджею та В'єтнамом від заходу і півдня та Північним В'єтнамом і комуністичним Китаєм від півночі. З'єднані Держави обмежились до морської демонстрації, але за газетними відомостями — не є виключений висад морської піхоти та американської військової в Сіамі, так, як це сталося було рік тому, коли громадянська війна в Ляосі створила була загрозу, що лоські комуністи, підтримувані Північним В'єтнамом, переступлять кордон Сіаму. Сіам є членом антикомуністичного Південно-азійського оборонного пакту (СЕАТО). Хоча прем'єр коаліційного неврального уряду в Ляосі, Суванна Фума, проголосив в минулу неділю, що воюючі сторони в Ляосі, комуністи й "невтралісти" — погодилися на перемир'я, проте західні чинники не прив'язують до того повідомлення надто великої ваги, бо таке між-перемир'я було вже двічі проголошене впродовж останніх трьох тижнів, в яких комуністичні банди штурмували атаки проти королівської "невтральної" військової відділення його з важливих стратегічних позицій. З військового погляду ці операції ведені на невелику скало, бо по обох сторонах разом заангажованих там не більше, як 5 000 воїнів. Проте ті бої мають велике значення, бо вони можуть довести до провалу неврального коаліційного уряду Суванни Фуми, після чого в Ляосі настав би новий повний хаос. Тамосня громадянська війна охоплювала три табори — комуністичний, прозахідний і невральний. Як на глум — невральні під командуванням т. о. і ш нього сотника, а тепер генерала Ле Конга, поборювали прозахідний уряд князя Буна Уана і його військо під командуванням генерала Фуми Носолана однім фронтом у спілці з комуністичною партизанською армією. Тепер ці вчорашні кому-

Конголійський уряд виграв у парламенті і скріпив свою позицію

Леопольдівль. — Конголійський уряд Сиріла Адулі переміг своїх опозиціоністів в парламенті. Виступивши перед парламентом, як "уряд національної згоди" після включення туди 5 днів перед тим багатьох членів колишньої опозиції, представників різних партій і груп, уряд виграв в голосуванні над "потумом недовіри", що його зголосила опозиція, 31 голосом проти 20. Опозиція виступила проти прозахідного прем'єра Адулі, який ніби дістав від Америки "наказ" позитися парламенту та пригрозити декретами. Як на "наказ" дієсно прий-

У СВІТІ

- Центральний конголійський уряд підняв до 1 150 000 000 конголійських і катангійських франків, що їх катангійський президент Моїсе Чомбе заповував крадіжкою в банках Північної Родезії. Конго дістав ще 300 мільйонів франків, заховавши дес в португальській Анголі, не рахуючи золота і фондів, що їх Чомбе вивіз до Швайцарії.
- Советський уряд повідомив, що англійський бізнесмен Грєвіль Вайна і советського громадянина Олега Пенковського судитимуть перед Найвищим Військовим Судом в Москві за шпигунство в користь ЗДА. Обом їм грозить кара смерті або ув'язнення до 15 років.
- У Варшаві відзначувало в минулому тижні впродовж двох днів 20-ті роковини життяського повстання проти нацизму в варшавському гетто. У тому повстанні згинуло тоді у Варшаві 50 000 жителів. Жидівське населення, яке перед останньою світовою війною нарахувалося в Польщі 3 і пів мільйона, скорилось тепер до 30 000. На ті варшавські маніфестації прибула з Ізраїлем 8-членна делегація під проводом Гідеона Ганз-нера, що був головним прокуратором у процесі проти Адольфа Аїхмана.

СВОБОДА
Український щоденник
FOUNDED 1893

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50 three months \$4.00. For UNA members monthly \$65.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Ідея свободи — на експорт **Злочинність молоді в СССР**

Колишній віце-президент Річард М. Ніксон англословив минулої суботи, 20-го квітня цього року, на триденній конференції американських редакторів промову, в якій центральною думкою була турбота, чи Америка протиставить як слід власну ідею свободи — комуністичній ідеї повенелості.

Сидюча та атракційність комунізму — казав Ніксон — не є в першу чергу його військова потуга, економічна продуктивність чи матеріалістична філософія, а в дух тих, які заражені його гоним, відданістю, змаганням до виграти, — як хочете, все одно, комуністичні проповідники переконані, що вони повинні перемогти і що вони переможуть. Ніхто ризиком, ніякі прогріди не змозжують їх і не послаблюють цієї їхньої волі, і це той дух, що вони його вполюють у своїх людей. Це життєвий, динамічний гін, характеристичний для всіх великих революцій, включно з нашою (американською). Ні на момент не сумніваюся, що й нині в Америці існує чимало з отакого духа... Проте, зростає враження, наче б ми вичерпувалися. Чусьмо, як за багато американців говорять, що нашою ціллю має бути тільки збереження того, що маємо, що ми не повинні йти на ніяке ризик і що під часом не втрачати інших країн. Благородно подасмо матеріальну допомогу і висловлюємо за кордон віддані людей Корпусу Миру. Але стало модою, яка делал пошаріється, що американські ідеї не є на експорт. Тверджу, що настав час, щоб ми гордо заявили, що наші ідеї саме й годяться для експорту. Ми не повинні перепрошувати за таку нашу позицію. У двох світових війнах згинуло мільйонів американців, а після другої світової війни ми щедро дали іншим \$100 мільйонів. Залила чого? Ні за один акр території, ані за панування над будь-яким чужим народом, тільки задля віри у свободу не тільки для себе самих, але й для всіх інших. Це той дух, що ним ми маємо бути сповнені. Комуністи, які говорять, що їх ціллю є комуністична Америка, мусимо відповідати, що нашою ціллю з нім менше, як вільна Росія, вільна Східна Європа, вільний Китай і вільна Куба...

Річард Ніксон має рацію, що свобода для світового світу стала неможливо річчю в офіційній американській фразеології, хоч, об'єктивно треба признати, ЗДА далі рішуче збройно протиставляється замахам на волю Західного Берліну і не вирікається віри, що — як заявив президент Кеннеді — "прапор свободи замах над Кубою". Але страх перед тим, щоб не дразнити Москви, проявляється в тому, що ні словом ніде не згадується про право на свободу всіх уярмлених народів російсько-большевицької імперії, про право на свободу тибетського народу, про визвольний рух китайців. Ніксон заперечує демагогам, які закидають теперішній американській політиці угодиство. Але він також заперечує концепцію, що треба тільки протиставляти далішим комуністичним завоюванням, бо, зрештою, "комунізм спорохняє і вмере". Це не є політика угодиства, це — політика стримування. Але той, що й суттю є оборонний характер, вода засуджена на нещастя. Тому він пропонує перебрати в свої руки ініціативу, приймаючи "стратегію перемоги свободи, протиставляючи її стратегії комунізму".

Очевидно, що куди легше складати гарну концепцію, як перекладати її в діло. Мирова концепція стримування, яка насправді становить базу для закордонної політики не тільки нинішнього Уряду ЗДА, але й всіх урядів від кінця останньої світової війни, привела до сумного балансу: опанування комунізмом одної третини світу з більшою населення. Тому "стратегія перемоги" з "експортування духа свободи" є принциповою новиною.

Олександра Житюк
КНИЖКА ПРО ВБИВЦЮ МАРІ ГОРЕТТІ
"КАЮЩИЙСЯ" — ПІСТРА ДІ ДОНАТО

(1)

Автор Ді Донато американський письменник італійського походження, народжений 1911-го року у Вест Гобокен, Нью Джерсі. Сина бідних іммігрантів по смерті батька перебрав на себе утримання великої родини. Працював як муляр, а у вільних хвилих писав. Його письменницький талант проявився вже у першій книжці "Христос у цементі" (1939), яка мала величезний успіх. Матеріал для книжки він брав із власного життя та само, як і для найновішої своєї праці "Три кола світла" (1960). Опрацював ще Ді Донато матеріали про життя італійської імміграції — Маті Кабріні.

Ді Донато є дуже добрий, коли йде діло в дітях фактами життя, з адієм біографом. "Каючийся" — це дослідна праця про проблеми

і провали релігійного порядку. Автор є віруючим. Присвячує книжку дружині автора, яка інспірувала її написання. На книжку покладено цензурний "Нігіліст обетат" і "Імпрі-матур" кардинала Спелліана. Це стверджує, що в книжці нема доктринальних і моральних помилок. Це, однак, не значить, що ті, які дозволили друкувати, погоджуються із змістом, чи висновками автора, що і пояснено в нотатці до книжки.

Завданням автора представити особу злочинця у правдивому світлі, відслідкувати всі витівки, що ним оперувала преса у погоні за сенсацією. Друге завдання, — перевести докладну психоаналізу ментальності Александру Серенелі від дитинства до чину, і аж до старості. Свої досліді Донато почав самостійно, без

огляду на вже написане про Марію Горетті. Він відідав в Італії місця, зв'язані із подією, бачився із рідними Марії, з особами, які переводили підготовчу до канонізації працю, а головне він найшов шлях до замкнутої душі злочинця. Ключ до тієї тортури-ваної душі автор найшов у спільності походження і соціальних умов, в яких зростає він сам. Донато сам пізнав гіркі злидні, сам відчув жорстоку боротьбу за фізичне існування і збереження душі, зазнав сам спокуси зла і значить, що його втручалася релігія. Автор зустрівся із Серенелі, здобув його довіру і виправдав його. Книжка Ді Донато безсумнівно правдива, переконуюча, потрясача чистістю викладу і глибиною зрозуміння людської трагедії.

Перед читачем проходить образ життя Марії і її погублення у живих, сильних і глибоко зворушливих образах.

Драма здійснюється — літом 1902-го року на хуторі графа Мазеллі в задкухні лотях Понтіне. Луїджі і Асунта Горетті були прості лю-

ПАРИЗЬКА ВЕСНА

Париж. — Це нема листів на деревах паризьких сухих скверів і гарних лісків Булонь та Венсену, це дні несприятливої холодної, але календар вже показує весну — і для Парижу цього досить. Тут бо завжди весна холодна. Звичайно найгарніший місяць — це лютий із соняшними погідними днями. Але цього року лютий був з морозами, а в офіційний день повертуту весни, 21-го березня, морози потиснули таки добре. Великодні Свята пройшли з холодними вітрами і дощами, але погода не зупинила ходу життя: з Парижу виїхала рекордова кількість мешканців на святкові дні. А що французи вийшли влаштувати відпустки й взагалі всім додаткові вільні дні, то ісконд був масовий, а поворот дав нагоду залізничці побити всі рекорди. У Світлий Понеділок протягом післяполудня паризькі дівчі прийняли понад 400 поїздів, з чого половина надзвичайних.

Автомашинами виїздило й приїздило також рекордове число. Тільки двома автострадами з півдня і заходу в'їхало згаданого дня понад 100 000 машин. У всій країні був незвичайний рух на всіх дорогах, бо вийнятово багато цього року прибуло німецьких туристів. Але число вїзних менше, як було минулого року. Німці кажуть, що це вони принесли дисципліну на французькі шляхи. Французи приписують це фактору, що держава кинула на шлях 17 000 поліцейських і сама їх поїла, без загострення жар, дала такі наслідки. Крім того, розгоріло баранний вогонь пропаганди, і число нещасливих випадків зменшилося, хоч рух у порівнянні з минулим роком зріс на кільканадцять відсотків.

Але це зменшення випадків не зменшило пекучої потреби будувати модерніші шляхи. Франція бо має найгустішу у світі сітку битих шляхів. Але в більшості побудовано їх 50 років тому. Тепер їх удосконалюють, направляють, деє випрошують, щоб оминуть стару стодолу, якої не може зрушити ніяка сила, однак число машин зростає таким темпом, що без автострад не обійтися. Донорчасна сітка є ідеальною, коли треба поїхати до будь-якої села. Але коли треба їхати швидко на далеку віддал, то бере розпач: все, що надовжжити на шляху, втратити в селі, в якому треба зробити десять крутих поворотів при малій швидкості, бо по дорозі бігають діти.

Під цим оглядом бельгійський голландці досі досягли справжніх чудес. У них навіть автостради проходять просто через села, і кури на дорозу не вибігають, і діти не виходять. Тож ви поїд вікнами чепурних хаток можете їхати із швидкістю, забороненою навіть на американському тортіпайку! Але Франція цієї штуки не знає.

Коли ж мова про авто і шляхи, коли мова про поїзди, то значить недалеко вже закінчили. І на нашу родину, яка ще не вирішила, куди цього року їхати, дивляться всі, як на диваки...

У готуванні французів до закінчення відпустки справляють, найрелігійніша весна. Політика відходить крок за кроком на задній план, і в часі психіки і радіоактивних літ виходить на передній план чолово позицію, і в серці кожного француза тепліє, не вважаючи на зовнішню температуру. Ну, яке значення має, чи договорилися Вашингтон з Лондоном щодо створення атомової ударної сили в рамках Атлантичного Союзу, чи ні? Яке значення має, чи погодиться де Голь на чергові американські пропозиції щодо атомової стратегії Заходу, чи з черговими пропозиціями щодо можливостей виключення Великобританії до Спільного Європейського Ринку? Буде ревізія єврейського договору з Альжиром чи не буде? Дуже мале все це має значення, коли наближаються вакації.

Ось діти починають останню третину року, треба думати про їхній літній виїзд, а не про політику. Десять тижнів заарештували це одного колишнього члена майбутнього члена ОАС, хтось там питає, що буде робити Бідо в Аргентині, деє там щось діється в арабському світі, якіс там історії відбуваються в Москві — це справи важливі для міністрів, але не для порядного французів, зокрема ж парижанів.

Досліді Медичної Академії ствердили, що впродовж останніх чотирьох років захворювання паризького поїзти зросло на 30%, і в цьому найважливіша проблема. Але відсотки суди, відсотки туди — парижани люблять їхати на вакації, і тому в Парижі весна в повному розпалі.

Кожен підраховує кошти побуту і свої можливості. Деє заважає листування з різними готелями та агенціями, що винаймають домики для родин, які хочуть самі собі влаштувати. Кожен шукає в газетах оголошень про можливості поїздки групами до Греції, Іспанії або над Адриатик. Це сьогодні головна справа.

Часом все це виглядає смішно, часом має вигляд дрібничатства. Але часом викидає і задріжати. В цьому є щось не тільки симпатичного, але й розумного і, коло хочете, навіть є в цьому якась частина усталеного французького еспрі. Адже тут — пристежність до слов'янської меланхолійної, іноді гіпохондричної вдачі. Французи говорять про вакації, і відчувають себе щасливими...

С тут і щось, що ставить французів понад мешканцями інших цивілізованих країн, які так поспішають, так багатіють, що не мають часу користуватися своїми багатствами... Тут є щось, що суттєво відрізняє Європу від Америки: більше бажання витратити гроші, як їх заробляти...

Але... Франція лежить не на острові Полінезія, а в Європі, і чим би не займалися французи, вони не можуть вирватися з кола світових проблем.

О. Д-вич

ГРОМЛЯТЬ МОЛОДИХ ПИСЬМЕННИКІВ

7-8 березня цього року, як уже подавала "Свобода", в московському Кремлі відбулася зустріч керівників партії та уряду з діячами літератури і мистецтва. 7-го березня промовляв Ільйов, секретар ЦК КПСС і головний спец від ідеології, а 8-го березня виступив великий промову Хрущов.

Промови Ільйова і Хрущова відіграють стан у літературі, який постає в СССР за останніх 10 років. В цих роках молода генерація письменників і мистців почала шукати виходу із атмосфери духової задку, і це затримувало партійних лідерів. Рух молодих з'явився не тільки в Москві, в РСФСР, але також і в інших союзних республіках, як Вірменія, Україна і ін.

Тож, коли у березні в Москві Хрущов ударив на сполох на згаданий, зустріч, то по всій території СССР почали відбуватися масові мітинги, учасники яких, одностайно підтримували ставлення партії і уряду. Таких мітингів відбулося в Україні безліч, а їх завершенням була, скликана Центральним Комітетом компартії України, нарада активу творчої інтелігенції та ідеологічних працівників республіки, що відбулася в Києві 8 і 9-го квітня цього року.

На нараді з доповіддю про рішення листопадового та грудневого пленумів ЦК КПСС та компартії України і завдання ідеологічної роботи в республіці" виступив А. Скаба, український Ільйов, а після дебат над доповіддю велику промову виступив перший секретар компартії України, Підгоровий.

І доповідь Скаби і промова Підгорового у більшій своїй частині повторювали все те, що сказали в Москві Ільйов і Хрущов. Для українського читача, однак, цікаве, що вони говорили про відносини на Україні.

Як і в інших республіках, в Україні в останніх роках прийшов у літературу і мистецтво загін молодих літературних і мистців, творчість яких почала відходити від урядового соціалістичного реалізму. Українським читачем у вільному світі більшість цих молодих поетів і прозаїків відомі, бо деякі твори їх передруковувало у наших газетах і журналах.

Атаку на молодих письменників і поетів почав Скаба, вказуючи на "надмірне заглиблення деякого з молодих псевдодовоносних пошуків нових форм на шкоду глибини і доступності змісту, чіткості ідейних позицій, на некритичне наслідування далеко не кращих зразків західного мистецтва і нігілістичне ставлення до реалістичних традицій вітчизняного мистецтва". Ці "гріхи" він приписав, зокрема, таким молодим поетам, як М. Вігнановський, І. Драч та Ліна Костенко.

Критиковано також Саву Голованівського за його драматичні твори, як і за те, що в своїй статті у журналі "Прапор" він обурювався, що в СССР письменника називають "слугою народу".

Але найсильніше і найбільше критиковано письменника Віктора Некрасова.

Як виходить із звітності "Радянської України" двос із

Куди йдуть американці?

Як виявляють щорічні звіти Пашпортного Бюро у Вашингтоні, з кожним роком зростає хвиля туристів, що виїжджають з поза кордони ЗДА. Весна й літо належать до найбільш оживлених сезонів для американських туристів, зокрема тих, які виїжджають у країні "старого континенту", в Європу.

Щоб улегшити подорожі за кордон, а також скоротити офіційні пашпортні "митарства", територія ЗДА під пашпортним оглядом поділено на округи "дистрикти, де кожен обиватель з мінімальною витратою часу й коштів може полагодувати приписані законом формальності. В деяких більших дистриктах, як, наприклад, в Новій Англії, кандидати на виїзд за океан можуть полагодувати справу в повітових установах, де є пашпортне бюро. Колись для цього треба було вислати аплікацію й ряд інших персоналії у Вашингтон.

За останні роки найбільше туристів виїхало з великого Нью Йорку, за цим містом, вельодем іде округа Лос Анджелес, на третьому місці стоїть Бостон.

Куди найбільше йдуть американські туристи?

За статистикою пашпортних бюр в Нью Йорку й в Бостоні, перше місце із західноєвропейських держав займає старі висококультурна Франція. Найбільшю атракцією для американських туристів — само собою — є її столиця, розкішний Париж. У цьому місті чудес три місяці, наприклад, привагають кожного туриста: Лювр — найбільший музей світу, що обіймає 49 акрів площі над рікою Сеною; Версаль — найбільший і найдорожчий королівський палац світу, у віддалі дванадцяти кілометрів від Парижу; і слава на весь світ вежа Ефеля.

Друга з чотирьох найбільших атракцій для американських туристів — чарівна, соняшна Італія. Якщо мова про цю країну, ясна річ, найбільшу увагу туристів притягає "Вічне Місто", старовинний Рим, а в ньому Ватикан, осідок Найвищої Церкви, Папи, Маса туристів, відвідавши Рим, обов'язково оглядають такі перлини-міста Італії, як Флоренція, Венеція, Неаполь.

Третю з чотирьох держав, яку щорічно заливають тисячі американських туристів, це історична батьківщина ЗДА, колишня "королева морів" і володарка "доловини світу", Велика Британія. Опинившись у моголодному Лондоні, кожний турист уважає справою честі оглянути пишні королівський палац, зокрема побачити колоритну "змію варія" біля брами республіки. Отже, будучність криє для цих літературних багатих прикрий несподіванок. Це тим певніше, що своєю промовою Підгоровий закінчив словами, що партія і народ будуть "ламати кості" тим, що стоять їм на дорозі.

Можливо, що для цього власне й розгортається ця ініціатива "виїзду" у формі туризму в обласних газетах.

Доля всіх тих критикованих письменників і поетів вирішиться напевно на Пленумі ЦК КПСС, який скликається в Москві у травні цього року, для обговорення ідеологічних проблем.

У промові Підгорового піднесено проти молодих письменників такий закид:

"Нещодавно українські українські буржуазно-націоналістичні контр-революціонери (нова назва! — аба.) за кордоном зчинили лемент з приводу творів Драча, Вігнановського, Дзюди та деяких інших письменників, опублікували окремі їх твори у своїх журналах, навіть видали книжку їх віршів з відповідною, звичайно, на свою користь, передмовою.

Що ж так сподобалося зарубіжним безбаштам у цих поезіях? Вороти обривають, те, що деякі представники нового поповнення літератури подекуди відійшли від гостро сучасних, провінціальних ідей комунізму, тем життя і віддалі до формалістичних виступів на матеріалі абстрактного від успішної діяльності радянських людей.

Це ніби має бути постріл з великої гармати на молодих письменників.

С. Т.

БАТЬКИ; За життя замалою Вашим дітям з найстарішою, найбільшою й найбагатшою українською й і о найбільшою установою поза межами Ватикану, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їм країну, будучність, а наші громаді у вільному світі нового світового члена

Стенан Курнос

ЩИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Пам'ять Миколи Лисенка вшанувала наша громада ювілейним концертом у суботу 30-го березня. Величезна зала Лейн Текнікал, що містить 2.200 крісел, була до половини заповнена. В програмі взяли участь злучені українські хорі разом і окрема хор „Сурма“ та жіночий хор під батогом пана Галан.

З концертом Лисенка наші хорі напевно перейдуть теж відомістю еволюцію. В програмі концерту не було нічого відірваного, яке звичайно витолошували люди тому, що були на чолі, а не тому, що до цього надалися. Тим разом д-р Трухлій почав концерт гарною інструкцією в обох мовах. Був це свого роду реферат, який підготував слушачів так, що вони були в курсі справ про Лисенка. Проф. Трухлій, батько доктора, проводив хором і під його батогом хор „Сурма“ не „той став“. Видно було дисципліну рухів і голосів. Коли „Сурма“ співала, то глядачі не лише чули, але й бачили у піснях козаків, як пішли, не в Синопу, а в Паргород на судна, вони бачили як „плывуть“ козаки, тільки мріють шпани“. Проф. Трухлій знав Миколу Лисенка і як студент брав участь в його величавих похоронах в 1912 року.

25-роківниці смерті Коновальця відзначити наша метрополія академією в Школі Шопена в неділю 26. травня. По кількох зборах репрезентантів українських організацій, які скликала організація ОДВУ, і якими проводила голова ОБВУА д-р Хрептовський, створився Діловий Комітет, який очолює д-р Ю. Гасвський. Були старання, щоб пам'ять Коновальця відзначити разом з іншими героями одним „Святом Героїв“. Та перемогла думка, що велич Коновальця, його чин і праця і його легендарний вплив на молоді та його соборницьке ставлення справи визволення України, заслуговують на те, щоб в 25-річчя відзначити його пам'ять окремо, об'єднавши сили громади, бо сл. п. Коновалець не мав серед українців протистави, лише приятелів і обожувачів!

Поси́ф Коновальський дев'ятого квітня 1906-го в Ділі. УНСоюзу, міжакратний конвенційний делегат, розпорядився з цим світом минулого місяця. Як найстарший деле-

гат на передостанній конвенції він мав честь провести присягу новому Урядові. З покінченням зйомок у місті, що це часів Америки, коли падали „дні і ді“. Він перший з щикагівських українців купив коні і обслуговував новоприбулих в їх потребах, до похоронів включно. Він же один із перших купив авто. В 1929 році, коли до Америки приїхав полк Коновальців, він був його офіційним шофером. Він теж возив полк. Сушка, ген. Капустянского, Секича-Грибівського. Приїжджав мені, що він був якийсь час, головою відділу ОДВУ. Він довго часу очолював автобусні лінії, бо раз був у великій автомобільній катастрофі, і хоч йому нічого не сталося, за колесо авто сиділи не хотів. На жаль, я був в Дітроїті і не міг взяти участі в його похоронах.

Річні Збори „Самопоміч“ були дуже спокійні, речей і ділогів. Кооператива, що веде карчевний склеп, і дитячу оселю в Равид Лейку, має вже 100 тисяч доларів, але боротьба з трюдами. Є ними мале заінтересування оселею, брак дітей як теж брак площі і будинків для авт і старших. Виглядає, що справа виконання молоді на оселі перестане бути актуальною, бо вона рождена вже тут молоді і діти новоприбулих батьків понадули в колізію зі системою навчання, мовою і т. д. Нові часи вимагають нових метод, і тоді дитяча оселя потрібна довше. Але чи воно буде так, чи інакше, оселя Равид Лейк, — це прекрасне місце для старших, а навіть для тих, що на пенсії. Сором миль прекрасної дороги, гарне озеро, рідне окруження! А з нагоди 150-річчя народив Тараса Шевченка можна викупити цілу вулицю вздовж оселі і назвати її в його честь. Зборами вміло проводив мтр. Олександр Нагорний.

„Якщо завтра третя світова війна“ — було темою доповіді, яку дав Любомир Рихтицький в неділю 24-го березня. Нова управа відділу ОБВУА, а зокрема її голова д-р Хрептовський і секр. інж. Струтинський, хочуть оживити організацію, яка старіється віком, коли ходять про українську армію, але є молодістю з огляду на ветеранів американсь-

кої армії. Таким молодим ветераном є пор. Дахнівський, який вміло проводив імпрезою і чинним прийняттям. Інтересним було бачити, як старі ветерани члени організації військовим порядком вшанували прийняття нових членів, а ними були: один з галицької армії і по одному з польської, американської та з українського легіону „Родина“. Промова д-ра Хрептовського була новоприбулих в їх потребах, до похоронів включно. Він же один із перших купив авто. В 1929 році, коли до Америки приїхав полк Коновальців, він був його офіційним шофером. Він теж возив полк. Сушка, ген. Капустянского, Секича-Грибівського. Приїжджав мені, що він був якийсь час, головою відділу ОДВУ. Він довго часу очолював автобусні лінії, бо раз був у великій автомобільній катастрофі, і хоч йому нічого не сталося, за колесо авто сиділи не хотів. На жаль, я був в Дітроїті і не міг взяти участі в його похоронах.

Реферат мтр. Рихтицького був старанно опрацьований. Говорив він, що війна не буде і буде, бо є справи і конфлікти, яких не можна подолати мирним шляхом. Чи можна оминути війну? Можна, але треба сповнитися передумови, значить теоретично треба робити поступки з обох сторін.

Коли нема поступок, рпшає зброю, яка не все розв'язує конфлікти, а навіть, пригрозив слідувати війну. Коли ходять про Америку, то ми уступаємо, відемо взят. Генерал Норстед, що командував збройними силами НАТО, заявив, що Совестам бракує лише чобіт на те, щоб без перешкод прийти до Атлантики. А Совети зі свого боку не йдуть на поступки, а як декількі уступають, то за ними криється якийсь „трюк“ або трюнівський мис.

Вечір з оселедцем влаштував відділ УЗХреста 23 березня в залі собору св. Володимира. На вечір не прийшло багато людей, бо УЗХрест, який все має устийти імпрезі, тим разом спізнився з рекламою, а народ не знав, що така мила імпреза і такі милі гості прийдуть на „Оселедець“. Пани Емілія Кулик прочитала скетч, який надалася до гумористичної імпрези, подученої з „бінгом“.

Прийшли і молоді, але нарікали, шкода, мовляв, що піст, могли б відіграти музику!

Об'єднання України в 8 літ. Як Центральна Організація, вона з другою Центральною — Лігою Американців спільно влаштував всенародний імпрези. Є між ними співпраця, а як вирізняють спірні питання, як полагоджуються мирно. Але як довго це буде? Чи доходить до консолідації, чи переводимо мобілізацію, про яку говорив у нас голова УНРади?

Український День відбувся в неділю 18-го березня в городі Пілзен Парку. Приготовляється музична і спортивна програма. У програмі возмуть участь американський конгресмен або сенатор, як теж член парламенту Канади!

Спонзорами Дня є українські організації, і вони з морального або фактичного характеру, залежно від вкладу їх праці у таку важливу імпрезу.

Союзівці з Блекстону: на їх нового листа з 26-го березня відповіді від мене не одержать, з тої простої причини, що не подали мені адресу. Іхні листи, які вони мені пишуть вже кілька літ зі стейт Массачусетс і Ровд Айленд, могли б знайти зрозуміння в Головному Канцелярії, якщо не були анонімними, а так помандрують до коша, бо не знають, кому відповідати.

Українська Духовна Оркестра запросила на чайний вечір ряд світських діячів українського Шикага. Новий диригент оркестри 24-літній Р. Попович має реальні плани відносно оркестри і її праці для громади. З його підводного доклада виходить, що для повного життя громади, для зацікавлення молоді чимсь вартісним, для плекання української музики, і будучих нових мистців та композиторів треба в кожній більшій громаді духовної оркестри. А це легко осягнути при ко-

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗАКІНЧИВСЯ ШЛЯХ МИСТЦЯ

До Буенос Айреса дійшла сумна вістка, що 15 лютого у Філадельфії помер на 65 році життя, зв'язку, з хворобою нирок, режисер Юрій Григоренко.

У ЗДА його мало знають, бо прожив він там лише понад два роки, але в Аргентині, звідки він перейшов до ЗДА, залишив він по собі величезну пам'ять: зробив він тут чимало для відродження українського і національного театру і, хоч не вдалося йому здійснити свою мрію — створити сталий український театр і виховати для нього плеяду молодих акторів, — все ж і те, що зроблено, бодала на деякий час виказало давній українській еміграції, що таке справжній національний театр і тим, може бути, вплинуло додатково на так швидко розвинений в нас комплекс меншовартості.

Ю. Григоренко народився в священничій родині на Полтавині в 1918 р. На українську сцену вступив у 1918 році, себто в найцікавіший час нашої історії, в час нашого державного й культурного відродження. Своєю акторською працею почав він у Києві, в досвідченого режисера Колочука, який поклав основу театрові ім. Заньковецької. Згодом перейшов він до театру ім. Т. Шевченка, де виступав у „Гайдамаках“ Шевченка, в „Мартині Борулі“ Карпенки Карого, „Ревізори“ Гоголя та інші. Потім бачимо ми його в Чернігівському театрі, а згодом у Харківському театрі для дітей. В 1926 р. став він режисером українського театру в Рومні, де його зорганізував Горбенко з молоді, що присвятила себе театральному мистецтву. Проте цей театр в самому Румні не виступав, а маючи в репертуарі „Наталку Полтавку“ Котляревського, „Казку старого млина“ Черкасенка, „Ромею павутиння“ Мамонтова й „Родина“, „Щитарів“ Ірчана, ізвив по селах Полтавинщини й Чернігівщини. З часом цей театр почав виступати і по містах, як Гадяч, Лохвиця, Зіньків, Миргород, Лубин, Ічня, Вахмач, Конотоп, Глухів...

За деякий час Управління Театрами змінило поле діяльності цього театру і перекинуло його на Донбас. Режисером тут став О. Адашев, учень славнозвісного Вахтангова. Від нього й Григоренко після двохлітньої плідної творчої співпраці набрався „вахантовських традицій“, яких і дотримувався в своїй дальшій режисерській діяльності.

1932 р. з доручення Наркомату Освіти УССР, Григоренко з групою акторів виїхав на Далекий Схід — проводити українізацію. Але вже в 1933 р. повернувся до Харкова.

оператив організації і чинників, які справно цікавилися. Ряд громадян з різних організацій мали там теж коротке слово поради. Імпрезою промовив П. Питько, секретар 139-го Відділу УНСоюзу, який з теж головою оркестри.

Шикагівські поляки не сплять, а дальше мріють про Львів, українську нафту і „Червону Русь“. При тому фальшують історію. Польський Університет Людовіа запросив проф. Зигмунта Вроцького, щоб виїхав слухачам цю проблему. Професор Вроцький з Познаня назвав свій відчит „Спір за Україну“ і ствердив, що Україну хочуть загартувати москалі, німці і поляки. До часу Пільсудського Україна не існувала, були лише ватажки. І Польща може і тепер поможти Україні визволитися, а хіщо вона зречеться західних земель. Виходить, що війна нічого поляків не навчала, що Польща з далі монарством, і що наука історії в польських університетах не дивиться на реальні факти історії.

ва і був призначений на мистецького керівника Вінницького театру. 1934 р. бачимо його вже в Одесі, де він керував обласним театром ім. Шевченка. В 1935 р. виїхав він до Києва і керував театром ім. Саксаганського. В 1940 році був призначений на мистецького керівника Кам'янця. Подільського обласного театру. З 30 червня 1941 р. і до вильзду закордон був керівником музично-драматичного театру в Києві.

За час свого перебування в Україні Ю. Григоренко перетрав чимало ролей і поставив багато п'єс, а в тому „Отелло“ Шекспіра, „Лукаство і любов“ Шіллера, „Хвостик і голі“ Мольєра, „Сорочинський ярмарок“ Гоголя, „Украдене щастя“ Франка, „Палливода“ Карпенки Карого та інші.

Знайшовшись на еміграції, Ю. Григоренко не шкодував зусиль, щоб піднести й тут український театр на належний мистецький рівень і звільнити його від аматорської розхристаності. З цією метою Ю. Григоренко створив був при Спільній Українській Науковій, Літературній і Мистецькій Буенос Айресі в 1949 р. Студію „Театрального Мистецтва ім. Леся Курбаса“. Викладав в ній — сам Григоренко „Театральне мистецтво“, В. Ласовський — мистецтвознавство, історію української літератури — О. Сацюк, тіловиховання — В. Куліш, українську мову — Оксана Керч, виконання голосу і праця над словом — А. Кабанчик, і українську духовність Ю. Тис. Але справжнім керівником і душею Студії все був Ю. Григоренко, який твердив: „Доли рідного театру залежить від нас самих!“

Основою праці Студії було вивчення „Лісової пісні“ Лесі Українки, що давала невичерпний матеріал для психологічних студій, і для праці над словом і над виявленням акторської творчої напруги. Кожний студієць одержав роль, над якою мусів працювати з перших кроків Театральної Студії. І от 17 березня 1951 року відбулася вистава „Лісова пісня“ під режисурою Ю. Григоренка і в мистецькому оформленні В. Ласовського з такими артистами студії як:

— М. Голодник, Ю. Григоренко, Ріта Григоренкіна, М. Вертецький, П. Маренець, Г. Лавришина, В. Давченко, Гали Максименко, Х. Мадяк. Це був триумф. Такої вистави український Буенос Айрес ще не бачив і не скоро побачить. За „Лісовою піснею“ пішли „Мартин Боруля“ Тобілевича, „Не плач Ракіле“ Ю. Тиса, „Вояриня“ — Лесі Українки.

Потім, через внутрішні тертя, Студія розпалася. Ю. Григоренко робив розлучливі намагання ще щось зробити для рідного театру, але — без успіху. В одному листі до авторів цієї згадки він писав: „Я ніяк не можу зрозуміти, як ми, визнаючи себе ідеалістами, в самій суті лишаємось заклятими матеріалістами. Шість років, а в Аргентині, я тільки й чую, що ми будемо „твердині“, на які без кінця збираємо пожертви, що переходять у звичайні „драчки“, набували десятки шопок, витратили мільйони... тільки для того, щоб у них літати горобці... Звідки у нас, ідеалістів, це захоплення матеріальним в заєпадді духового?... Я добре ознайомився з історією галицького театру: Бенцаль, Стадник, Влалівський грали в клунях, шопках, на повітрі, проте спромоглися творити перли мистецтва. В таборах Німеччини від 1945 по 1950 роки Гірич і Блавацький грали в касарнях, стайнях, а бл. п. Пюрко навіть ставив опери, як „Батерфляй“ та інші. Там театр любили, підтримували і навіть були меценати, що жертвували на нього, коли самі не мали нічого. Пригадую, що коли колектив Блавацького виїхав до Студії з ІРО, скінчилися один тиждень зібрані понад 100.000 марок. Як бачимо, справа не в величавих сальонах, не в „твердинях“, в любові до театру...“

А тої любові Покійний мав повні груди, він жив тою любов'ю до театру, якому був відданий безмежно. Проте останні роки не знаходив він виходу тієї своєї любові і, певно, як безвихідь його мучила й піривала його здоров'я. Хай українське громадянство збереже про Покійного мистця вічну пам'ять, як зберігає й українська спільнота в В. Аргентині.

Степан Овчарук.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПОТОЧНІ ПОДІЇ [1963]

ТРАВЕНЬ:

11-го: Крутий змагання Персильєн-Огайо в Клівленді, Огайо.

19-го: Власословення ново-збудованої української католицької каплиці на Союзівці, оселі УНСоюзу в Кергонсоні, Н.І. Власословення довершити його Експеленція Кір Носіф Шимоніч, Епископ Стемфорду, 6 год. 3-й по полудні. Після благословення р. год. 5-й по пол. — вродчий бенкет. Очікується масової участі громадянства, зокрема Відділів УНСоюзу з близьких і дальших околиць. Нічлігі треба резервувати наперед.

20-26-го: Річні наради Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці.

ЧЕРВЕНЬ:

1-го: Початок нового академічного сезону на Союзівці.

9-14-го: Секретарсько-орга-

нізаційний курс УНСоюзу на Союзівці.

22-го: Початок дитячого табору на Союзівці для дитчат. Табір триватиме до 13-го липня; після того відбудеться табір для хлопців.

ЛИПЕНЬ:

14-го: Починається на Союзівці дитячий табір для хлопців і триватиме до 4-го серпня.

СЕРПЕНЬ:

4-го: Починається на Союзівці 4-тижневий курс українознавства для молоді у віці від 16 до 20-го року життя. Курс триватиме до 30-го серпня.

ВЕРЕСЕНЬ:

1-2-го: Зв'язаний з Днем Праці кінець тижня із традиційними, багаточисленними спортивними змаганнями на Союзівці.

9-го: Традиційний Союзівський Фестин на Союзівці з окремою програмою для відзначення 70-річчя „Свободи“.

Перед весняним „Ярмарком“ Л.М.Клюбу в Нью Йорку

Весняний „Ярмарок“ Літературно-Мистецького Клубу буде показом молодих талантів, які ростуть в умовах інтенсивного змагання за першестство у метрополії, де сконцентрована велика кількість талантів з цілого світу.

Таке оточення з одного боку ставить до них більш вимоги, як те, з якого виїшли їхні батьки, та за те, винагороджує їх багатством шкіль та імпрез, себто можливостями розвитку, недоступними в інших умовах.

Починаючи з наймолодшої генерації, заступленої хором та оркестрою УМІ під керівництвом проф. В. Ціска, будемо мати також нагоду почути скрипаль Юрія Вокацького та піаністку Марту Чапелського, а членів Оперового Ансамблю К. Таранової та Е. Крайна репрезентуватимуть спів. Монтж творчості молодих поетів України у виборі л. Лесі Хрещинської, перегляд сучасної поезії — Рідних Землях. Шість прог-

рами провадитиме п. Леонід Полтава.

Ділянка табору буде заступлена молодістю студентсько-багетного відділу Джулія Тараморо Вокацького, типовою представницею молоді генерації мистців танку. Завдання танцюристи бути не лиш першорядним ремісником своєї ділянки, але всебічною розвинутою людиною, коротко мистцем-інтелігентом.

До такої типу мистців належать молоді представники муз, яких будемо мати приємність привітати на „Ярмарку“. Бажано їм успіху не тільки в нас, а і серед українського оточення, бо віримо, що хочуть і можуть опанувати все, що є передумовою до того, щоб стати мистцем світового масштабу.

О. Вікул

У Першій Уряді судили а засудили на 8 років в'язниці шефа поліції, який в п'яному стані казав себе вести до дому пожежним возом, а коли водій відмовився — почав стріляти, при чому один із прохажів був ранений.

Ділимося сумною вісткою, що в Балтіморі дня 19-го квітня 1963 р. по довгій і тяжкій недужі прийнявши Найсвятіші Тайни відійшов від нас Наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬО

о. Іван Блавацький

Народжений 7-го березня 1887 року у Підлісках Малих коло Львова, рукоположений 1918 р. в Станіславові. Покійний був парохом в Милівані, Хрипліні і Оприніквіцях, референтом Єпископального Консисторії в Станіславові, катехитом гімназій Торговельної і Рідної Школи та містодєканом.

Душпастирював в Німеччині в Флінстаху, біля Розенгайму та по переїзді до Америки 1950 р. в Гемтремку-Дітроїті і Філадельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в українській католицькій церкві св. Михаїла в Балтіморі: 22 КВІТНЯ ц. р. о год. 7-й веч. та ранком 23 КВІТНЯ, після чого Покійного перевезуть на вічний спочинок на українське кладовище на Факс Чейсі у Філадельфії о год. 2-й по пол.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЕНА
донька — ЛІДІЯ І ДАРІЯ
зяті — д-р АНДРІЙ ЛЕМІШКА
д-р ДМИТРО КОСТРУБАК
та внуки — ІГОР І РОМАН

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
Комісія для дослідження історії української суспільної думки
Доповідь д-ра Івана Л. РДНИЦЬКОГО: „Деякі питання української історії XIX-го початку XX-го століття“
Засідання відбудеться в суботу, 27-го квітня 1963 року о 7-й год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Нью Йорк

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
відбудеться в суботу, 27. квітня 1963 р. о год. 7-й вечером в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вул. в Нью Йорку.
ПРОГРАМА:
1. Прфс. Б. ЗАГАНКЕВИЧ: Відкриття.
2. Проф. Ю. ШУМОВСЬКИЙ — доповідь на тему: „Жінка Західної Африки — як дружина, мати та суспільно-політична діячка“.
Доповідь буде ілюстрована численними світлинами на екрані.
ВХІД ВІЛЬНИЙ. — ГОСТЯМ РАДІ!
Доза: підземкою ІРТ до 77 вулиці або автобусом Медізон Евенінг до 79 вулиці в Нью Йорку.
Дирекція Історично-Філософської Секції НТЩ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ У ФІЛАДЕЛФІЇ
Субота, дня 27-го квітня 1963 р.
Домівка СОЮЗУ УКРАЇНОК
13-та вул. с. 4936. Н.
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ГАННИ ЧЕРІНЬ
Вступне слово: Оксана КЕРЧ
Читання творів:
АВТОРКА, Ганна СВІСІВСКА, Марко ЦАРНИНИК.
Початок о год. 7.30 веч. ГОСТЯМ РАДІ

Увага! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ Увага!
ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ — запрошують —
Українське Громадянство Дітроїті і околиці на **ПОЛІТИЧНУ ДОПОВІДЬ**
Кол. Прем'єра Українського Державного Правління з 1941 року та Голови Ц. К. Антибольшевицького Вільного Народів
Дост. Ярослава СТЕЦЬКА
п. н.
Місце України в світі
Доповідь відбудеться в неділю, 28-го квітня 1963 р. о год. 3.30 по пол.
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
при вул. Мартін 1 Minigan

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ ДЖЕРЗІ СІТІ
— повідомляє —
Представників Місцевих Товариств, Організацій та Платини Національного Дату, що
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
— відбудуться —
в неділю, 28-го квітня 1963 р. о год. 4-й по пол.
у залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
92-96 Філт вулиці — ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.
Крім звітної устаточної Управи та вибору нової Управи, буде слово представника централі УКАА адвоката Івана ФІЛСА
ПРОСИМО ОВОВ'ЯЗКОВО ВЗЯТИ УЧАСТЬ. ГОСТЯМ РАДІ. УПРАВА

СТУДЕНТИ!
Якщо потребуєте ГРОШЕВ на оплати або прожитку, жде на ВАС можливість легкого заробітку, який не перешкоджатиме у Ваших студіях.
СТАНЬТЕ ОРГАНІЗАТОРАМИ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.
Головється: UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION 81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

Увага! Увага!
ДЖЕРЗІ СІТІ й ОКОЛИЦЯ!
В п'ятницю, 26-го квітня 1963 р. в год. 7.30 вечером в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
при Fleet & Oakland Avenue — JERSEY CITY, N.J. — відбудуться —
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУТИ,
в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делегати наступних Відділів:
25 — 70
170 — 171 — 196 — 213
270 — 275 — 281 — 286 — 287 — 380
На порядку праці:
1. ЗВІТИ З ДІЯЛЬНОСТІ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ;
2. ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ ПРИСВЯЧЕНА 70-ЛІТТЮ „СВОБОДИ“.
В Зборах візьме участь
Ярослав Падох,
головний секретар Українського Народного Союзу.
ДО УЧАСТИ В ЗБОРАХ ЗАПРОШЕНІ ЧЛЕНИ УНС ТА ЦІЛІШНЬ ГРОМАДЯНСТВО.
УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

Наукові Конференції

В лютому 1963 року відбулися такі наукові конференції Академії:

9 лютого — засідання Секції античної історії з доповіддю О. Домбровського: „25-ліття українського перекладу Геродотової „Скитії“ і 20-ліття з дня смерті автора перекладу — українського історика Теофіла Коструби.

18 лютого — засідання Літературознавчої секції. Доповідь О. Животко: „Останній пророк Мосендза“. На засіданні відзначено 15-тиріччя з дня смерті письменника.

Вечір малерської творчості

В. Г. Кричевського

10 лютого відбулася демонстрація 150 діалогів — зниклих з картин В. Г. Кричевського. Вступне слово — керівник Мистецької Кураторії проф. Д. Горяткевич. Пояснення до картин — В. Павловський і П. Холодний.

Концерт творів Миколи Лисенка

24 лютого відбувся концерт творів М. Лисенка, улаштували заходами Академії і Українським Оперним Ансамблем для вшанування 50-тиріччя з дня смерті композитора.

Вечір української музики

І мистецького слова

Комісія Фонду допомоги науковцям ім. Д. Дорошенка улаштувала 2 лютого вечір української вокальної та інструментальної музики і мистецького слова.

Музей-Архів УВАН у ЗДА

Протягом лютого 1963 р. надійшло до Музею: книжок — 46, періодичних видань — 52, ризиків — 55, разом 409 одиниць.

Крім поточної періодики від редакцій і книжок від видавництва, до Музею надійшли матеріали від таких осіб: І. Косач-Ворисова — фото мого Ліси України з 1962 р.

І. Світ — відбітка його статті про І. Гончаренка та різні дружки; С. Макаренко — 8 листівок, видання „Криниці“; М. Гайдай — І книжка та фотостат „На порозі нової України“ — М. Грушевського; В. Маркус — відбітка статті; Г. Плужник — 11 фотокопій портретів 20-х років: Н. Снявська — фото І. Рудичева; Л. Бачинський — 20 книжок і 4 журнали з колекції О. Майданька, а також 34 друки, видання з Клівленду; М. Понеділок — 3 книги, 2 фото та різні дружки; О. Данко — відбітка статті; О. Ізарський — 6 книжок; 6 Д. Ковч — видання колядок К. Стеценка; Б. Рубчак — дві книги його поезій; Л. Грицак — 6 писанок О. Лягурицької і одна Л. Геліцької; французький журнал зі статтю про Л. Гуцуляка; М. Пеканський різні дружки (38 примірників); Д. Гуменна — „Арена“ одне число і 27 різнячих карток; Л. Биківський — два машинописні статті про В. Кузєва; І. Халива (Дітройт) — 6 чисел парфалічного журналу; Американський Комітет Визволення — український радіо-програми за листопад-січень; Ю. Шевельов — 8 друкованих надань; В. Кравців — одна книга; В. Федорчук — польський географічний атлас; З. Дончук — 1 книга; Г. Костюк — журнал живильською мовою з його статтю

про Драгоманова; Г. Рабонік — два фот. Х. Рабонік; О. Зинкевич — 9 чисел „Чорноморської комуні“ за 1932 р. (Одеса); Н. Дорошенко — „Історія України“ Д. Дорошенка еспанською мовою.

В лютому опрацьовано 387 книжок, всього з початку року 837 книжок, а з початку праці в новому будинку (1961) — 7294. Працює каталогізація успішно проводить колишня бібліотекарка Української Академії Нук у Києві, пізніше УВУ у Мюнхені Ольга Гудзюк.

Стан сплати боргу за будинок Академії

В лютому Академія виплатила Українському Народному Союзу в рахунок боргу — 500 дол. і відсотків 285 дол. Решта боргу на 1 березня 1963 року 22,225 дол.

Надходження до Академії

В лютому 1963 р.

Д-р Я. Гурський (Сиракюз) надіслав пожертву, зібрану за підписними листами 24 і 25, разом 271 дол., в тому числі: по 50 дол. Я. Гурський і А. Гуменна; по 25 дол.: М. Воскобійник, Л. Петриченко і Ю. Таркевич; по 20 дол.: П. Карпінш і Я. Палласовський; по 10 дол.: О. Гудзюк, О. Кравченко, І. Поспайло і М. Степаненко; по 5 дол.: О. Гайдай, М. Мельник, С. Чорний; 1 дол. — Е. Єршівська.

Через Л. Підстригач (Бруклін), Н. Ч. за підписними листами Ч. 33 і 34 надійшло 62 дол., в тому числі: 10 дол. — Л. Підстригач, по 5 дол.: П. Біласюк, Р. Скорогати, В. Дзівак, З. Іллон, Г. Денисенко; по 3 дол.: А. Заліско, І. Чорні, В. Якимчук; по 2 дол.: О. І. Куличук, І. Бобровський, П. Підстригач, Ярослав, В. Підстригач, Ю. К.; по 1 дол.: Р. Козарюк, О. Іванюк, В. Федорчук, М. Гуцулак, М. Лисівський, А. Івах.

За заповітом Катерини Кочмар одержано \$100.

Внески по \$25: О. Архімовіч і Ю. Кушнір (Нью Йорк); по \$20: П. Пльонко (Клівленд), В. Гвоздецький (Солт Лейк Сіті), Ю. Перхорович (Нью Йорк); по \$15: І. Влащенко (Солт Лейк Сіті); по \$10: Л. Виківський (Денвер), О. Бондаренко (Форт Вейн), К. Бризгун (Торонто), А. Гончар (Нью Йорк), О. Кочал (Віндзор), М. Кобрицька (Нью Йорк), Ю. Лещинський (Ірвінгтон), І. Мірошніченко, В. Мудрий (Іонкерс); Г. Вілоус — \$9; по \$5: К. Тулякська (Честер), О. Суховерський (Нью Йорк); \$3 — Д. Корбут (Вашингтон, Д. К.), \$2 — М. Чайківський (Бостон).

Передплата і пожертви на видання Збірника пам'яті М. Ветухова: П. Пльонко (Паріж) — \$10, В. Гвоздецький (Солт Лейк Сіті) — \$8, С. Шеремета (Нью Йорк) \$10, І. Влащенко (Солт Лейк Сіті) — \$21; по \$5: Н. Кордун-Головко (Ст. Пол), К. Шандрукевич (Нью Йорк), А. Корнієв (Філадельфія).

Надходження до Фонду допомоги науковцям ім. Дорошенка: О. Андрушків — \$5, по \$3 — І. Мірошніченко і Василь Рудко (Нью Йорк), \$2 — Богдан Відок.

Управа УВАН у ЗДА і управа Фонду Академії широкують усім жертводавцям. Коштовий внесок до Академії, — доказ розуміння ваги розвитку вільної української науки і культури.

Пам'яті д-ра Юрія Маковського

Некролог сповістив українське громадянство про те, що 8 січня відійшов у вічність д-р Юрій Маковський, член Бюрофалівського Відділу УЛТТА. Помер д-р Юрій Маковський у недалекому від Бюрофало містечку Лянкестер, проживши 73 роки. Там його й поховано 12 січня. В похоронних обрядах, що їх відправили 5 священників Бюрофалівського Деканату, взяло участь чимало громадян Лянкестера і Бюрофало. Домовину несли українські лікарі, які прибули на похорон організовано. Від духовенства попросив покійного о. дек. Н. Волковський, як духовна особа і як комбатант комбатанта. Від українських лікарів промовляв над могилою покійного М. Сайкевич.

Д-р Юрій Маковський поховився 18 лютого 1890 року в селі Лучках, яке творило одну громаду з селом Веремін. Тому то на картках можна часто зустріти подвійну назву: Веремін-Лучки. Дитини роки Юрія Маковського проходили в родинному селі або в недалекому місті Лиско. До гімназії ходив в Самборі і в Сяноці. Коли був в гімназії, батьки його, щоб заробити дещо більше грошей синові на студії, виїхали до ЗДА. Думали за деякий час вернутися, але перша світова війна внеможливила поворот додому. Після війни хотіли забрати сина до себе, але він мав не хотів на це погодитися. Батьки вернулися в 1928 році до рідного краю. І як воно згодом дивно склалося: батьки залишилися на Україні і померли під більшовицькою окупацією, а сина доля закинула до ЗДА.

Іспит зрілості склав Маковський в 1910 році і після цього записався на медичний факультет Львівського університету. Як учень і студент, він приїжджав на вакації в родинні сторони, до тітки в Лучках, або в Глиному і брав активну участь в суспільно-культурному житті околиці.

В 1908 році був учасником основних загальних зборів читальні „Просвіти“ в Лиску. При цій читальній організувався драматичний гурток, в працю якого Маковський включився з усім своїм молодечим запалом. В 1912 році за його ініціативою засновано в селі Глине читальню „Просвіти“. На голову цієї читальні обрано тоді Батька Списюка. Коці логічного, який у Глиному, мав свою поспілку. В околиці Лиски була це перша читальня „Просвіти“. При читальній організувався курс неграмотності. У тому часі українці мали в плані відкрити в Лиску приватну українську гімназію. Для реалізації цієї справи львівський провід вислав двоє українських студентів — студента філософії Лева Маркова і студ. мед. Юрія Маковського до Лиського катехита о. Романа Винницького і до пароху Устянкової о. Волянського, щоб там на місці обговорити усі деталі організації школи. Через неадекватну війну цього плану не вдалося перевести в життя. Будучи студентом, Юрій Маковський брав участь і в громадсько-політичному житті. Перед виборами до Відеського парламенту в 1911 році часто можна було його бачити на сходах Лиського повіту, куди він їздив роз'яснювати людям, як і на кого голосувати.

В 1913 році Маковський переїхав до Грацу і продовжував студії на тамошньому університеті. Перша світова війна не дала йому докінчити студій. Був покликаний до австрійської армії до санітарної служби в ранзі хорунжого. Попав на Італійський фронт, де був поважно поранений. Після розвалу Австрії відразу перейшов до Української Галицької Армії, до санітарних частин, спочатку в ранзі хорунжого, а потім поручника. В УГА перебув усі страхоти „чотири роки кутинка смерті“ з усіми родами тифу включно. З армією УНР, яка в 1920 році відступала перед наступом більшовиків, вернувся до Галичини.

Одружився д-р Юрій Маковський напочатку 1921 року з Марією Лоза, — абсолютною ученицею семінарії, родом з с. Підберізі біля Львова. Це село було д-рові Маковському добре знаме з часів польсько-української війни, в особливо з часу облоги Львова. Д-р Маковський організував в заплілі військовий шпиталі, і один з таких шпиталів знаходився саме в Підберізі. Підберізькі сту-

дентки часто-густо повинили службу мед-сестер у цьому шпиталі.

Нав'язавши після війни контакт з Батьками в ЗДА і маючи тим самим матеріальне забезпечення, д-р Маковський виїхав до Грацу, щоб докінчити медичні студії. Коли ж виявилось, що закордонний диплом треба буде нострифікувати в польській державі, він переїхав до Кракова, а потім до Львова, де в 1925 році одержав диплом д-ра медицини, а дещо пізніше дозволи проводити приватну лікарську практику. Ранняго весною 1926 року переїхав в свої рідні сторони до с. Тісна з дружиною і малою, народженою в 1922 році, донечкою, де серед своїх людей розпочав працю лікаря. Хто знає галицькі відносини в повосинних роках, тому не треба пояснювати, що канцелярія лікаря на провінції мусіла бути універсальною. Лікар мусів мати вдома також і аптеку, з якої доводилося видавати ліки часто навіть і безплатно. Другим місцем лікарської праці д-ра Маковського було містечко Комарно, але там він довго не був.

В 1927 році переїхав до Жаб'я, де крім приватної практики дівав посаду лікаря „Каси Хворих“, яка давала певні можливості життєвості. У тому часі в Жаб'ї були це два лікарі-українці: д-р Невестюк (окружний лікар) і д-р Пилтик — лікар для поборювання венеричних недуг. Жаб'є було центром Гуцульщини. В 1930 році польська влада створила там так зв. Осередок Здоров'я; і всі три посади — окружного лікаря, лікаря для поборювання венеричних недуг і лікаря „Каси Хворих“ об'єднала і дала їх лікареві-полькові Сервацькому. Лікарям-українцям запропонували інші пункти на Гуцульщині, куди поляки не хотіли їти. Д-р Пилтика перенесено до Космача, а д-ра Маковського до Яблонці над Вілном Черемошем. Д-р Невестюк залишився в Жаб'ї, з лисим звикав довіряти, на приватній вишлюнок практиці.

На новому місті д-р Маковський був так зв. окружним лікарем, лікарем для поборювання венеричних недуг і лікарем „Каси Хворих“. Терен праці великий: усі села над Вілном Черемошем. Більше лікарів там не було. Терен доводилося об'єднувати при таких засобах комунікації як фіра з гуцульськими гірськими конниками, або власні ноги. Д-р Маковський радо прийняв цю нову посаду, бо знав, що йде між своїх людей, бо любив гори. В Яблонці прожив до першої більшовицької окупації до 1939 року. Крім священників і кількох учителів, української інтелігенції в тій околиці не було. Гуцулі прямо дивувалися, як то можуть бути свої „панці“. Дім д-ра Маковського подібно, як і дім священника, був тісною станицею, куди люди зверталися з усіма своїми клопотоми, і де одержували підтримку. Гуманне ставлення д-ра Маковського до людей — населення належно оцінювало. Гуцулі інакше не звали д-ра Маковського як: „наш доктор“, що було найвищим призначенням. Дім д-ра Маковського був для гуцулів і читальнею. В нього можна було дістати майже всі українські газети й журнали та книжки. Гостинний дім стоїв відкритим і для українських туристів, що літом пускалися у мандри в гори.

Знаючи який „небезпечний“ вплив мав дім д-ра Маковського на місцеве населення, польська влада постійно обставляла його своїми конфідантами.

По приході більшовиків д-р Маковський переїхав до Винників коло Львова, де перед тим ще побудував собі дім, в який жила його донька Гринька, коли ходила до школи.

В Винниках вибув весь час більшовицької окупації. Після відновлення української державності в 1941 році був призначений окружним лікарем на Винницький район. Але Винники не давали йому задоволення. Тут за горами перебрался. Д-р Маковський вернувся на Гуцульщину, ший разом як повітовий лікар в Косові. Переїхав до Косова восени 1941 року, поборюючи в Винницькому районі епідемію тифу, що його рознесли по селах поворотні з німецького фронту. В 1943 році переїхав на подібну посаду в Турці над Стримом, щоб бути ближче батьків, які жили в

Самборі і потребували дбайливої опіки.

З Турки виїхав з родиною на еміграцію, не маючи багатства перенести ще одні моральні тортури більшовицької окупації.

По короткому побуті в Словаччині був вивезений німцями до Гільдесгайму разом з іншими лікарями-українцями, яких, як показалося пізніше, німці були призначили до укр. дивізії „Галичина“. Д-ра Маковського і ще двоє лікарів з цього транспорту не взяли тоді німці до дивізії з огляду на їх старший вік.

В Гільдесгаймі д-р Маковський був приданий до чужинського табору, де працював лікарем. По капітуляції Німеччини деякий час працював у шпиталі в Гільдесгаймі, у відділі для чужинців, а потім як таборовий лікар. В 1950 році виїхав до ЗДА і поселився з родиною спочатку в Бюрофало, а потім в Лянкестері. Весь час — аж до своєї недуги, квітень 1962, працював у американських шпиталях в Бюрофало, а деякий час в шпиталі в Нью Йорку. Найдовше був занятим в шпиталі Колумбус в Бюрофало.

М. Л.

З ХРОНІКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АРГЕНТИНІ

(сдо) Професор Е. Оначький, голова Головної Ради Української Центральної Репрезентативної, з огляду на стан свого здоров'я, зрікся 20 лютого свого становища і передав свої функції Володу. Садичеві, першому заступникові Головної Ради. Чергова сесія Головної Ради відбулася в неділю 24 березня. На порядку нарад такі важливі справи, як скликання чергового УІ-го Конгресу України в Аргентині, що має вибрати нову Українську Центральну Репрезентативну; відзначення 25-ліття смерті полков. С. Коновальця та інше.

Пальміро Толітті, лідер Італійської комуністичної партії, публічно заявив, що партія ризикне за компартію СРСР „найбільше в одній справі“, а саме — в підході до літератури й мистецтва. Толітті признав, що не можна письменникам і мистцям диктувати, що і як вони мають творити. Коли Толітті запитали, чи він думає, що Хрущов прийде до Італії і відвідає Папу, він відповів, що тишився би, як би це сталося.

В БІБЛІОТЕЦІ „ВЕСЕЛКИ“, дитячого журналу появлялась друком книжечка

Ірени НАРІЖНОЇ

Назка про трьох ведмедів

Ілюстрації й обкладинка Петра ХОЛЮДНОГО

Ціна: 0.50 дол.

Замовлення і належність просимо надіслати до:

СВОВОДА

P. O. Box 346

JERSEY CITY, N.J.

ЗЕЛІ, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНЕСЛИ ПОЛЕТИШНІ ПРН ВАГАТЬОС НЕДОМА-ГАНІЯХ

ПОРУЧАЄМО ТАКІ:

На рематіам — Elde Root 100 пігулок — \$4.00;

На болі широк і мішура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — \$4.00;

На високе тиснення крові — H.B.T. — 100 пігул — \$4.00;

На нерви — Зелоні пігулки No. 91 — 100 пігул — \$4.00;

Прн „зміт життя“ — Hot Flashes Corn Seal Compound пігулки, 100 — \$4.50;

Прн запалені жовчового мішочка — GBT пігулки — 100 — \$4.00;

Прн болячки шлунка Ulcerip — сконцентрований екстракт зел — 1 1/2-місячне лічення — \$6.50.

KIENL PHARMACY, Inc.

заснована 1851.

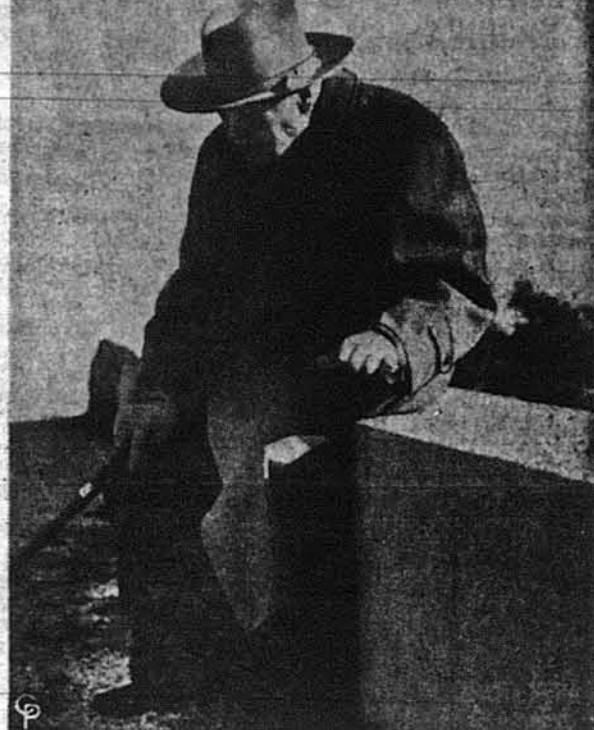
Chemists and Druggists

109 3rd Avenue

понад 13-ю і 14-ю вуз.

NEW YORK, N. Y.

НАЙСТАРШІНІ В ІСТОРІЇ БРИТИСЬКИХ ПРЕМ'ЄР

Сер Вінстон Черчилль відпочивав під час прогулянки в Монако на Рів'єрі, звідки повернувся до Лондону 25-го квітня цього року. Народжений 30-го листопада 1874-го року, Черчилль нараховує сьогодні 89 літ і живе вже довше, як один із його попередників на пості прем'єра Вільям Еварт Гладстон, що дожив віку 88 літ, 4 місяців і 21 дня.

BUSINESS OPPORTUNITY

ДЕЛКАТЕССЕН

Hewlett, 3 кім. апартамент — \$3,000 готів., решта легкі сплати. Теперішній власник українського походження.

516 LY 9-9579

МЕБЛІ І БІЗНЕСОВЕ ПРИЛАДИ

Модерне, air-cond., велика кількість. \$20,000 потрібні. Без посередника. Недуга спільна змушує продати.

DA 9-7141

LONG ISLAND CITY, N.Y. LEGAL ROOMING HOUSE

Мур. 15 кімнат, в досконалим стані, добрий прихід, 3 гаражі, 10 хв. до Times Square.

Власно сабею.

DE 5-8500

Бучерня

з повним ширдом, Bronx, добре положення. Мусить бути продане.

LU 4-0324

STATIONERY, ПЕРЕКУСКИ

Модерне улаштування, 6 днів в тижні, дуже поміркована ціна.

JE 6-9419

Д. ГУМЕННА ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ

IV-12 том

Ціна \$2.50

"СВОВОДА"

81-83 Grand Street

Jersey City 3, N.J.

ДВІ НОВІ КАНЦЕЛЯРІ

В. КУЗЬМИНСЬКОГО

КВІНО

88-29 189 вуз.

Jamaica-Briarwood

Tel.: OL 8-6330

НУ НОРК

88 2nd Avenue

New York 3, N.Y.

Tel.: YU 2-2148

НА ЦЬОМУ ТИЖНІ МИ ПРОПОНУЄМО:

New York — St. Marks Pl. 10-род. мур дім, мешкалки по 4 кімнати, річний рент \$6,526. Ціна — \$33,500.

Briarwood — 2-род. мур. 5 і 6 кімнат. Ціна — \$21,500.

Brooklyn — Prospect Park. Ще один 6-род. мур. дім, без конгр., модерні ланічки і кухні, басейн кімнати, рент — \$6,025. Ціна — \$32,000.

Flushing — 8-род. мур. дім, осібні, басейн кімнати, рент — \$5,040. Ціна — \$30,000.

UNITED REAL ESTATE CO.

ARKA Company
REPRESENTATIVE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
СТО довго-граєчих українських ПЛАТІВОК з АРКН — це багата музична бібліотека. Жадайте нового каталога на 1963 рік — даром.

REAL ESTATE

Вже готовий на сезон

CATSKILL MT. RESORT

150 акрів просторого трамника і лісу, потік переливається через пологість. 47 приміщень на ліжках, всі владштування. Фільмований ставлений басейн, всі інші спорти. Околиці 125 миль від Нью Йорку. Всі подробиці на бажання. Писати:

TWIN MOUNTAIN HOUSE

Alfons FEYERLE

Elka Park,

Greene County, N.Y.

Tel. Tannersville 141W1

НА ПРОДАЖ

106 АКРОВА ФАРМА

9 кімнатний дім, 1 1/2 ланічки, гаряча і зима вода в хаті, 2 порчі, похилі дах, новий гараж на 3 авта, стодала 60 x 36 фітів, бейсейн, саяло, 32 ступінь, вода (drinking cup), новий дах. Будинки No. 1, стаї, 22 дібні корови, 10 ялівків, 3 трактори, трок і всі машини. Положення фарми різне, дуже урожайна земля, при асфальтовій дорозі, 3 миль від повітового індустріального міста Bath, N.Y. 3 1/2 миль до укр. церкви. Власник на фармі 42 роки. Змушений тепер продати з причини слабости і старости. Можна купити фарму порожню за \$20,000 або з товаром і машинерією за \$30,000. Можна купити на сплату. Писати до:

Chas LYSSHYN

R. D. No. 4 — Bath, N.Y.

Tel.: PR 6-2677

Поніта, шийний автобус і мік трок переходить біля хати.

ПРОДАЄТЬСЯ